

Houd de dief. Houd de jeugdhuisssfeer. **Hoe kan het jeugdhuis zich wapenen tegen diefstal en inbraak?**

Betoog wil een blad van visie en opinie zijn. Daarom bieden we in elke editie het vrije woord aan een externe schrijver. Deze keer geven we carte blanche aan Wouter Feys-Jaques. Hij is een ervaren jeugdhuisvrijwilliger en studeerde vorig academiejaar af als bachelor maatschappelijke veiligheid met een eindwerk over inbraak en diefstal in het jeugdhuis.

Op zondag wordt het jeugdhuis met z'n allen afgesloten. Het was een goede week. Iedereen keert moe maar voldaan, na een afsluitend filmpje, naar huis. De volgende dag komt de secretaris het geld op-halen en... de deur staat open, glas ligt op de grond... een inbraak!

De gevoelens van onmacht, verdriet, moedeloosheid of kwaadheid die hiermee gepaard gaan, zijn sommigen misschien wel bekend. In dit artikel, gebaseerd op een bachelorproef Maatschappelijke Veiligheid, bespreken we wat er kan ondernomen worden om in de toekomst inbraken zo veel als mogelijk te voorkomen. Er wordt een checklist voor zowel externe als interne diefstallen voorgesteld, samen met een mogelijke opstap naar een breder inbraakpreventiebeleid. Ook lichten we een standpunt rond jeugthuizen en wetgeving toe, en gaan we tenslotte dieper in op een aantal actoren die bij inbraakpreventie in jeugthuizen ingeschakeld kunnen worden.

Braak of sleutel

Een jeugdhuis kan verschillende zaken overwegen. Toch moet een goede oplossing steeds rekening houden met de specifieke context van het jeugdhuis in kwestie. Een afgewerkt en standaard document dat gewoon in te passen valt in de organisatie van elk jeugdhuis bestaat nu eenmaal niet. Niettemin kan worden vastgelegd waar de zwakke en sterke punten bij jeugthuizen over het algemeen zitten. In wat volgt wordt een korte omschrijving gegeven van het thema inbraakpreventie voor jeugthuizen, en maken we een onderscheid tussen interne en externe diefstallen.

Diefstal in jeugthuizen kan verschillende vormen aannemen. Er is diefstal "met braak" en diefstal "met sleutel", waar bij vermoed wordt dat de daders bekenden zijn omdat geen inbraaksporen gevonden werden. Meer algemeen wordt dit ook wel externe en interne diefstal genoemd.

Externe diefstal

Diefstal door externen komt vaak voor. De schade die hierbij gemaakt wordt is soms groot. De kans op diefstal door externen wordt veelal mee bepaald door de ligging van het jeugdhuislokaal, het niet bewoond karakter, het gesloten zijn tijdens de week, en de aanwezigheid van geld, een pc, muziekinstallaties, cd's... Bij de daders van externe diefstallen kunnen drie profielen geschetst worden. De professionele dief, de semiprofessionele dief en de opportunist of gelegenhedief. Jeugdhuisen komen over het algemeen het vaakst in contact met de gelegenhedief. Een professionele, en de minder ervaren semiprofessionele dief, gaan meestal op zoek naar een "grotere buit".

Interne diefstal

Een jeugdhuis draait op een groep actievoelingen die allerlei afspraken maken. Je vertrekt hierbij vanuit een zeker basisvertrouwen. Het is niet werkbaar noch wenselijk dat er voortdurend iemand aanwezig is die alles controleert. In deze groep van medewerkers worden sleutels, inkomsten van activiteiten en verkoop

aanraking is gekomen. Als jeugdhuis kunnen de checklists bij de hand genomen en ingevuld worden. Het jeugdhuis ziet zo mogelijke tekorten, en bijhorende oplossingen in organisatorische, fysieke en elektronische maatregelen... Indien een jeugdhuis niet goed weet wat kan of moet gedaan worden of waarop gelet moet worden kan het eindwerk waarop dit artikel gebaseerd is bij de hand genomen worden, of kan contact worden opgenomen met de preventieadviseur van de lokale politie of gemeente. Indien actie ondernomen wordt is het belangrijk een bepaald pad te volgen. Belangrijk is te beginnen bij organisatorische maatregelen (bijvoorbeeld het sleutelbeheer: wie heeft wanneer welke sleutels). Daarna kan overgegaan worden naar stap twee: de fysieke maatregelen (bijvoorbeeld stevige sloten en deuren...). Een volgende stap situeert zich in de richting van de elektronische maatregelen (zoals voldoende licht, camerabewaking...). Als laatste stap is er de melding (fotograferen van materiaal, serienummers bijhouden...). Het is duidelijk dat deze werkwijzen aanvullend zijn op elkaar. Het heeft bijvoorbeeld geen zin om verschillende elektronische maatregelen te nemen, als er

Jeugdhuisen komen het vaakst in contact met de gelegenhedief. Een professionele dief gaat meestal op zoek naar een grotere buit.

van kaarten, cd's en allerlei materiaal voortdurend doorgegeven. Je rekent op de 'fair play' van iedereen; een werkwijze die in de praktijk van de werking van jeugdhuisen niet steeds opgaat. De feiten waarvan de interne dief wordt beschuldigd zijn niet altijd makkelijk aan te tonen. Slechts als er concrete bewijzen zijn, kan de persoon of verdachte in kwestie aangesproken worden op de feiten. Het kan goed zijn om dit niet onmiddellijk na de feiten te doen, om een emotionele reactie te vermijden.

Nadenken over inbraakpreventie

Wat is nu een degelijk beleid voor inbraakpreventie? Een eerste opstap kan worden gevonden via twee checklists (zie kader). De ene handelt rond interne diefstallen, de ander over externe diefstallen. Deze checklists kunnen dienen om een aanzet te geven tot inbraakpreventie. Het is niet steeds evident om een bepaald beleid op tafel te krijgen of bespreekbaar te maken. Deze checklists vormen een laagdrempelige opstap tot het nadenken over inbraakpreventie. Het is niet de bedoeling dat deze checklists een allesomvattende oplossing biedt; wel kan het een beeld geven van de gevoeligheid van het jeugdhuis voor inbraken, zowel intern als extern, en kan het in dat opzicht helpen om dit thema op de agenda te brengen. Het is niet meteen een onderwerp waar men van wakker ligt indien men nog niet met het probleem in

onderling geen goede afspraken zijn waardoor de achterdeur gewoon ongesloten blijft.

Een inbraakveilig jeugdhuis komt er niet zomaar. Er moeten verschillende wetten en regels in acht genomen worden. Over het algemeen is het niet steeds evident noch interessant om als jeugdhuis de vele regels of wetten te kennen. Het jeugdhuiswerk bestaat uit spontane acties door jongeren tijdens hun vrije tijd. Men staat dan ook vrij sceptisch ten aanzien van wet- en regelgeving. Personen die actief zijn binnen het jeugdhuiswerk willen organiseren, zaken opstarten, zich amuseren zonder al het papierwerk rondom zich. Toch blijft het belangrijk om de wetgeving en bijhorende papierslag in het oog te houden. Niet enkel om formeel in orde te zijn, maar ook om de vele voordelen die ze kunnen inhouden voor een jeugdhuis. Denk maar aan problemen met verzekeringen rond een slordig sleutelbeheer. Indien gemerkt wordt dat niet alles naar behoren verzorgd werd kunnen daar grote problemen ontstaan. Hierbij wordt dus aangeraden om in het kader van een 'maatschappelijk veilig jeugdhuis' verschillende wetgevingen in acht te nemen, hoe omslachtig dit ook is. Het is beter wat tijd te besteden aan deze wetgevingen zodat in verschillende gevallen een voordeel kan bekomen worden. Bvb het camerabewakingssysteem maar ook verschillende aansprakelijkheden, verzekeringen...

Belangrijke actoren

Maar hoe moet een dergelijk beleid nu uitgevoerd worden? Het is als jeugdhuis niet steeds evident om de verschillende maatregelen op een doordachte en geïntegreerde manier in het bredere beleid op te nemen. Vaak gaat de kennis van bestuursleden niet ver genoeg om een sluitend preventief beleid op te stellen. Hierbij wordt best gezocht naar externe kennis en middelen. We stellen enkele belangrijke actoren voor: de burens, de Lokale Politie (meer bepaald de technopreventief adviseur), de gemeente en jeugd-dienst, en de leden van het jeugdhuis.

Wat betreft de burens kan een wederzijds respect en contact jeugdhuisen een stuk vooruit helpen. Een belangrijk aspect dat kan voortvloei uit een goede relatie met burens is de sociale controle. Burens kunnen een oogje in het zeil houden. Staat er iemand aan de deur te prutsen die niet gekend is, brand er licht op een moment waar normaal niemand in het jeugdhuis aanwezig is... dan kunnen alerte burens leiden tot een snelle controle en indien nodig interventie.

Bij de Lokale Politie is de technopreventief adviseur belangrijk. Alle jeugdhuisen liggen in een bepaalde politiezone. Er kan contact opgenomen worden met de lokale politie om zo elkaar te leren kennen. Binnen de politie kan deze technopreventief adviseur te werk gesteld zijn (alook binnen gemeente).. Zijn taak bestaat er in de preventie rond, onder andere, diefstallen op zich te nemen. In het kader van een goede relatie met de politie kan deze persoon aangesproken worden. De preventieadviseur kan ook gratis ter plaatse komen om advies te verlenen aan het jeugdhuis inzake inbraakpreventie.

De derde partner is de gemeente met zijn jeugddienst. Een goede samenwerking kan zeer handig zijn. Hoe meer geparticipeerd wordt in de gemeente en jeugddienst hoe bekender het jeugdhuis zal zijn, wat de werking op langere termijn zeker ten goede komt. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan informatie en steun bij subsidieaanvragen...

De laatste partner(s) die hier voorgesteld worden, zijn de medewerkers van het jeugdhuis zelf. Zij zijn zeer belangrijk, en moeten binnen alle domeinen van het jeugdhuiswerk kunnen betrokken worden. Deze leden laten het jeugdhuis draaien. Ze zijn het doel van een jeugdhuis. Activiteiten worden georganiseerd voor en door deze leden. Met betrekking tot inbraakpreventie kan een basis sociale controle aangeleerd worden aan alle leden. De leden leren

dat ze gezien worden, maar ook dat ze zelf anderen in het oog kunnen houden. Zo zullen potentiële daders minder vlug geneigd zijn over te gaan tot externe of interne diefstallen. Verder zijn ook de relaties en netwerken die jongeren met elkaar leggen belangrijk voor hun sociale ontwikkeling. Het jeugdhuis biedt zo een kader waar met vallen en opstaan de sociale integratie in de maatschappij geleerd kan worden.

Tenslotte gaan we nog wat dieper in op één belangrijk aspect bij inbraakpreventie in het jeugdhuis, met name die 'sociale controle'. Mensen die rond het jeugdhuis wonen, er vaak langskomen... kunnen een oogje in het zeil houden. Indien er contact wordt onderhouden met de burens, de wijkinspecteur... creëert en installeert men een vanzelfsprekende vorm van informele sociale controle. Het kan voorkomen dat een buurman 's avonds verdachte handelingen van een onbekend persoon rond het jeugdhuis waarneemt. Indien de buurman goede contacten heeft met het jeugdhuis, en ook enkele leden bij naam kent (doordat de burens bijvoorbeeld eerder uitgenodigd werden op een nieuwjaarsreceptie...), kan dit leiden tot de preventie van een eventuele diefstal. Hij kan een contactpersoon op de hoogte brengen die vlug ter plaatse komt om het voorval te controleren. Deze vorm van sociale controle kan efficiënter, en vooral goedkoper, zijn dan het plaatsten van een alarm of camerabewakingssysteem. Dergelijke installaties zijn vrij duur en moeten bovendien voldoen aan vaak verregerende wet- en regelgeving. Ook vragen dergelijke systemen een permanente opvolging en intensief onderhoud. Ook met de lokale politie en wijkinspecteur moeten goede contacten worden onderhouden. Zij kunnen bijvoorbeeld bij afwezigheid een oogje in het zeil houden, extra patrouilleren..., en zo voorzien in 'formele' sociale controle. Ook de leden van het jeugdhuis zijn in dit aspect belangrijk. Een zekere alertheid kan ook van hen verwacht worden. Leden kennen het jeugdhuis en zien zo vlug (bvb tijdens het voorbij komen) of iets niet klopt.

*Een jeugdhuis vertrekt vanuit een basisvertrouwen.
Je rekent op de fair play van iedereen.*

Checklist externe diefstalpreventie

Deze checklist is opgesteld volgens het OFEM-model (Organisatorische- Fysische- Elektronische- en Meldingsmaatregelen). Als jeugdhuisverantwoordelijke kan je deze checklist volledig overlopen. Je ziet dan waar er pijnpunten inzake inbraakpreventie liggen.

Voor een verdere uitwerking van de externe diefstalpreventie neem je best contact op met de preventiedienst van jouw lokale politiezone.

Kruis aan wat aanwezig is.

Organisatorische maatregelen

- Sleutelplan: is dit voorzien? Zijn bevoegdheden en verantwoordelijken opgemaakt en vastgelegd. Is steeds geweten wie, wanneer en welke sleutel in het bezit heeft?
- Sociale controle: zijn afspraken duidelijk? Kan het gebouw gecontroleerd worden, zowel door leden van het jeugdhuis, als bijvoorbeeld door de burens? Weet iedereen waar hij/zij terecht kan indien men verdachte gedragingen te melden heeft?
- Verantwoordelijkheden: werden de verantwoordelijkheden inzake inbraakpreventie verdeeld en worden deze vervuld? Enkele verantwoordelijkheden kunnen zijn: algemeen, financieel, praktisch en communicatieverantwoordelijke.

Fysische maatregelen

- Deur: is de deur vervaardigd uit stevig materiaal, alsook het kozijn (kader rond de deur)? Wordt de deur voorzien van stevige sloten?
- Dievenklauwen: enkel nodig indien de deur langs buiten open draait. Dit tegen het los schroeven, kapot zagen van de scharnieren.
- Ramen: opzetsloten kunnen geplaast worden. Als de ramen niet moeten worden geopend dan worden ze best permanent vastgemaakt.
- Compartimenteren: het jeugdhuis in verschillende ruimten indelen. Zo wordt een gemakkelijke doorgang verhinderd.
- Is er een stevige kluis voorzien en kent iedereen de werking ervan?

Elektronische maatregelen

- Alarmsystemen: voldoen deze aan de nieuwe wetgeving van juni 2007? Deze is te raadplegen op www.just.fgov.be.

Meldingsmaatregelen

- Registratie: is er een registratie van alle materialen aanwezig in het jeugdhuis (serienummers, speciale kenmerken van het apparaat, kenmerk van het jeugdhuis aanbrengen vb. met kraspen naam van het jeugdhuis aanbrengen)
- Fotograferen: zijn de belangrijkste zaken van het jeugdhuis gefotografeerd, vanuit verschillende standpunten?
- Is er een inventaris opgemaakt van waardevolle voorwerpen?
- Is de informatie vanuit de registratie, foto's en inventaris opgeborgen buiten het jeugdhuis?
- Wanneer er een melding van diefstal moet gebeuren, is het telefoonnummer van de politie gekend? Is geweten wie van het jeugdhuis gecontacteerd moet worden.

Checklist interne diefstalpreventie

Het is de bedoeling van deze checklist dat alle zaken overlopen worden. Zo kunnen heikele punten opgespoord worden. Telkens volgt een korte uitleg. Deze checklist wordt het best besproken binnen het bestuur van het jeugdhuis.

Kruis aan wat aanwezig is.

Algemeen

- Zijn de waardevolle voorwerpen weggeborgen? Worden deze gemerkt, geïnventariseerd?
- Zijn deuren gesloten waar 'onbevoegden' niet hoeven te komen? Dit kan met 'goedkopere' sloten. Deze dienen enkel om de gelegenheid van interne dieven weg te nemen. Dit wordt ook compartimenteren genoemd. Weet verder iedereen waar hij/zij al of niet toegang toe heeft (vb. borden verboden toegang)?
- Wordt het geld 1 à 2 maal per week naar de bank gebracht? Zie verantwoordelijkheden. Dit gebeurt best door één persoon en niet telkens op dezelfde dag.

Sleutelbeheer

- Is er een sleutelbeheer aanwezig?
- Registratie sleutelhouders: wie heeft wanneer welke sleutels?
- Is er een opbergstelsel voor de sleutels? Bijvoorbeeld in een kluis of kast of bij iemand thuis.
- Is iemand verantwoordelijk voor het sleutelbeheer?

Interne sociale controle

- Is het bekend binnen het bestuur van het jeugdhuis dat leden onder elkaar een oogje in het zeil houden? Indien er vreemde gedragingen gemerkt worden, is er een persoon bij wie dit gemeld kan worden?

Verantwoordelijkheden

- Zijn de verantwoordelijkheden verdeeld?
- Wie is verantwoordelijk voor:
  - algemene inbraakpreventie: .....
  - financiële middelen: .....
  - praktische kant inbraakpreventie: .....
  - communicatie (buren, politie...): .....

Sancties

- Zijn er sancties en wie controleert dat deze nageleefd worden? Is er overleg bij interne diefstallen? Zijn de sancties duidelijk vooraf geformuleerd (vb. in het binnenhuisreglement)?

Bestellers

- Weten de bestellers (tappers) hoe afgesloten moet worden en hoe de kluis gebruikt wordt?

Technische middelen

- Weet iedereen die afsluit welke maatregelen ingeschakeld moeten worden ter voorkoming van diefstallen, zowel intern als extern?

Deze checklists zijn een opstap tot het nadenken over inbraak- en diefstalpreventie. Ze bieden geen allesomvattende oplossing, maar geven een beeld van de gevoeligheid van het jeugdhuis voor inbraken, zowel intern als extern. Ze helpen om het thema op de agenda van jouw jeugdhuis te krijgen.

Indien men nog niet met het probleem in aanraking is geweest, is inbraak niet meteen een onderwerp waar men wakker van ligt.

Wouter Feys-Jaques (°1986) is bestuurslid in jeugdhuis De Ponie uit Moorslede. Hij is bachelor Maatschappelijke Veiligheid en studeerde aan KATHO departement Sociaal-agogisch werk – IPSOC. Momenteel werkt Wouter bij de dienst management van politiezone Oostende.

Wouter Feys-Jaques, *Een diefstal in ons jeugdhuis. Externe en interne diefstallen: een checklist.*, KATHO, departement Ipsoc, 2008, 55 pagina's.

Op tafel

Er kan besloten worden dat een inbraakveilig jeugdhuis een belangrijke taak is voor het jeugdhuis. Toch is het niet steeds evident. Er kruipt wat tijd, voorbereiding en opvolging in. Niettemin kan de kans op diefstallen, en dus ook teleurstellingen, verliezen, dalende motivatie... sterk gereduceerd worden door het inpassen van een dergelijk beleid. Dit artikel is met andere woorden een pleidooi om ook in uw jeugdhuis dit thema op tafel te krijgen en een vraag naar (deskundige en vaak gratis) hulp van de genoemde partners te promoten. Op die manier kan men samen het duurzaam en collectief opgebouwde jeugdhuis en zijn inhoud veilig stellen. Voorkom diefstallen, en houd de positieve jeugdhuisfeer binnen!

Wouter Feys-Jaques

